

Voeren van bijprodukten en granen

Ronald Scholten, PV

Het Praktijkonderzoek Varkenshouderij is een nieuw onderzoeksprogramma gestart naar het voeren van bijprodukten en granen aan varkens. De uitgebreide inventarisatie in de praktijk (bedrijfsleven en varkenshouders) is recentelijk afgerond. Deze inventarisatie fungeert als basis voor de invulling van de onderzoeksvragen.

Ontwikkelingen

De noodzaak voor varkenshouders om hun kostprijs te verlagen, is de voornaamste drijfveer voor de grote belangstelling voor het voeren van bij- en akkerbouwprodukten. Daarnaast zijn er in de Nederlandse varkenshouderij ontwikkelingen gaande die (in)direct bijdragen aan deze belangstelling. Dit zijn: toename van het aanbod van bijprodukten, schaalvergroting, (nieuwe) voersystemen en een daling van de Europese graanprijs.

Aanbod bijprodukten

Het toenemende aanbod van bijprodukten, zowel in soorten als in tonnage, heeft meerdere oorzaken. Ten eerste is er een toenemende consumentenvraag naar (voor) bewerkte produkten. Dit leidt tot een produktiestijging in de levensmiddelenindustrie en een groter aanbod van bijprodukten. Ten tweede wordt de industrie met strenger wordende milieuregelgeving en toenemende stort- en energiekosten geconfronteerd. Hierdoor is het niet meer interessant om bijprodukten op de vuilnis te storten of natte bijprodukten in te drogen. Het feit dat het varken bijprodukten omzet in waardevolle eindprodukten geeft een enorme besparing op de mineralenuitstoot. Het varken ontpopt zich als een ideale recycler. Het voeren van bijprodukten is voor zowel de Nederlandse levensmiddelenindustrie als de varkenshouderij een kostprijsverlagende factor,

Schaalvergroting

De schaalvergroting heeft tot gevolg dat steeds meer varkens zijn gehuisvest op bedrijven met

brijvoer- of droogvoerinstallaties. Een andere tendens is dat meer krachtvoer door bijprodukten wordt vervangen. Bedrijven met 20 tot 30% aanvullend mengvoer zijn geen uitzonderingen. Gesloten bedrijven die aan de vleesvarkens reeds bijprodukten voeren, zullen overwegen om ook de dragende en lacterende zeugen en de gespeende biggen op bijprodukten te zetten. Een toenemend aantal brijvoerb企业n installeert een voormenger. Hiermee kunnen droge en stapelbare bijprodukten tot een vloeibare brij worden gemengd. Met een droogvoerinstallatie kunnen ook bijprodukten worden gevoerd, bijvoorbeeld tarwe, gerst, CCM en koekjesmeel.

Drinknippelsysteem

Het drinknippelsysteem is een optie voor droogvoerb企业n die een deel van het mengvoer door natte bijprodukten willen vervangen. Met de normale brijbakken en een geringe aanpassing van de drinknippel kunnen natte bijprodukten worden gevoerd. Het nippelsysteem heeft als voordeel dat de investering relatief 'gering' is. Nadelen zijn dat de drinkmixopname per afdeling of per hok onbekend is, een scheve verhouding tussen de energie- en eiwitopname kan ontstaan en het aantal geschikte bijprodukten vooralsnog gering is. Voorlopig wordt het nippelsysteem alleen nog bij vleesvarkens toegepast. Voor gesloten bedrijven is het wellicht interessant dit uit te breiden naar zeugen en/of biggen. Gericht onderzoek naar de mogelijkheden van het nippelsysteem is gewenst.

Vario Mix

De Vario Mix is een voerbak met één vreetplaats (dezelfde afmeting als een normale brij-

bak) die geschikt is voor brijvoeding met behulp van een brijvoerinstantie. De voordelen van de Vario Mix ten opzichte van de lange trog zijn: betere benutting vloeroppervlak, mogelijk minder hokbevuiling, lagere voer:waterverhouding (minder mest) en mogelijk minder voervermorsing. Op het Varkensproefbedrijf te Sterksel is recentelijk een oriënterende proef met de Vario Mix gestart. Afhankelijk van de resultaten zal in een vervolproject de Vario Mix worden vergeleken met onbeperkte droogvoeding via de brijbak en beperkte brijvoeding via de lange trog.

Sensorvoeding

Sensorvoeding is een systeem dat onbeperkt brijvoer verstrekt. Via één of twee sensoren in de trog wordt het brijniveau bepaald en de trog al dan niet bijgevuld. In principe is er één vreetplaats per hok. Het systeem is populair in Denemarken en het Verenigd Koninkrijk. Echter de Nederlandse omstandigheden (met name aflevergewicht en ras) zijn niet vergelijkbaar met die in Denemarken en het Verenigd Koninkrijk. Nader onderzoek zal moeten uitwijzen in hoeverre sensorvoeding in Nederland is toe te passen.

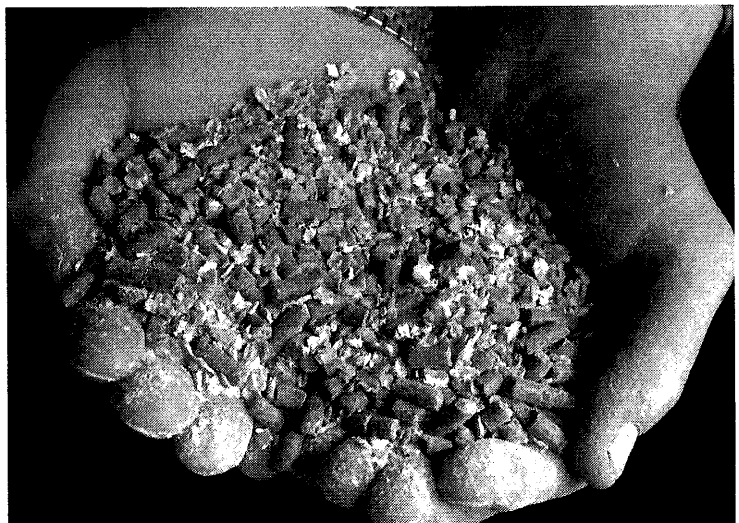
Daling Europese graanprijs

De dalende Europese graanprijs maakt het voe-

ren van granen interessant. Een toenemend aantal bedrijven heeft interesse om granen te voeren of is reeds overgeschakeld op het voeren van granen. Het ruilen van mest voor granen kan een stimulans zijn voor het voeren van granen. Onderzoek naar de gewenste voorbehandeling (malen, pletten), vewangingspercentages, technische resultaten, kwaliteit, gezondheid en milieu is noodzakelijk.

Opstarten onderzoek

De eerste oriënterende projecten zijn gestart: onderzoek naar het functioneren van de Vario Mix en het voeren van tarwe (gemalen of geplet) aan vleesvarkens. Vanaf medio 1995 worden meer projecten opgestart. Daarbij wordt gedacht aan vergelijkend onderzoek van: drinknippelsysteem versus brijbak bij vleesvarkens, brijvoer versus droogvoer bij dragende en lacterende zeugen, drinkmix versus droogvoer bij dragende zeugen en het voeren van granen aan vleesvarkens en gespeende biggen, Op het Varkensproefbedrijf te Sterksel is het onderzoek naar bijprodukten geconcentreerd. Tevens zal daar gekeken worden naar de mogelijkheden om CCM, perspulp en soortgelijke produkten te voeren, Het voeren van granen wordt uitgevoerd op het Varkensproefbedrijf te Raalte en op het Proefstation voor de Varkenshouderij te Rosmalen, ■

Bron: Misset/Boerderij